

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst à Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni dovek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65 // PODRUŽNICA UPRAVE, Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // ISENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomkova ul. 5 // Podlona hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nova koncentracija nemških čet:

Težke ure za Holandsko in Belgijo

Hud obmejni incident - Nemčija bo poslala obema državam ultimatum?

Včeraj se je zgodil ob holandski meji hud incident: en Nemec je bil ubit, več Holandcev pa so odvedli čez mejo - Nemška konjenica ob holandski meji - Nemčija namerava zahtevati po ruskem zgledu v Belgiji in na Holandskem oporišča za svojo mornarico in letalstvo

New York, 10. nov. s. Na nemško-holandski meji je prišlo včeraj do obmejnega incidenta pri holandskem mestu Venlo. Zdi se, da je skupina nemških civilistov vdrla čez mejo na holandsko ozemlje. Prišlo je do streljanja, ki so se ga udeležili tudi omejni straže na obeh straneh. En Nemec je bil ubit. Napadalcu so nato zbežali nazaj preko meje ter odvedli s seboj več Holandcev. Holandske časopise ne sme o dogodku objavljati nobenih vesti razen uradnega poročila.

Haag, 10. nov. s. Holandska uradna agencija objavlja o obmejnem incidentu pri Blericku v bližini mesta Venlo uradno poročilo, v katerem pravi, da je prišlo do streljanja med dvema skupinama civilistov, pri čemer je bila ena oseba zadeta, drugi pa so pobeželi preko meje. O dogodku je slišati razne verzije, tako da oblasti še niso mogle ugotoviti točnega poteka. Uvedena je preiskava.

Holandska vlada je imela sinoči sejo, na kateri se je bavila tudi z včerajšnjim obmejnimi incidentom.

Tanki ne znajo plavati

London, 10. nov. AA. (Reuter) Ministrstvo za Informacije je dobilo poročilo o prihodu nemške konjenice na nizozemsko mejo. Dobilo je tudi vesti o prevozu petroleja v smeri proti nizozemski meji.

London, 10. nov. s. Koncentracija nemške konjenice ob holandski meji pripisujejo v vojaških krogih velik pomen. V trenutku namreč, ko Holandska poplavi svoja območja, nemški motorizirani oddelki ne bi mogli prodrati v Holandsko, ker, kakor pravijo v vojaških krogih, »tanki ne znajo plavati«. Če nekaj časa je bilo opaženo, da je Nemčija kupovala v nevtralnih državah večje množice konj.

Holandski obrambni ukrepi

New York, 10. nov. s. Agencija International News Service poroča, da je holandsko vojaško poveljstvo odredilo takojšnje poplavitve obrambnih predelov pred Amsterdamom, Rotterdamom in Haagom ter nekaterimi drugimi holandskimi industrijskimi središči.

Haag, 10. nov. s. Na Holandskem so bili ukinjeni do nadaljnjega vsi periodični dopusti v vojski. S tem se bo število vojaštva takoj povečalo za 50.000 mož.

Haag, 10. nov. s. Včeraj so bili na Holandskem rekvirirani skoraj vsi avtobusi. Tudi osebni promet na železnicih je bil omejen, zaradi večjih vojaških transportov.

Amsterdam, 10. nov. e. (Reuter) V zvezi z vestmi o zbiranju nemških čet na holandsko-nemški meji javljajo, da je holandska vlada naročila vsem ladjam na Mezi in Mervedi, da naj bodo pripravljene. Drugi ukrep holandske vlade pa je naročilo za vse potrebne priprave za primer poplave ostalih delov ozemlja, če bo to potrebno. V javnosti so bile sprejete te vesti z velikim zadovoljstvom, prav tako vesti o pošiljanju vojaštva na mejo. Vse važne strateške točke stražijo dan in noč. Ukrepanje je tudi vse potrebno za umetno poplavo. Sodijo, da bo poplavljenno ozemlje v širini 80 milj južno od Zuiderskega jezera. Načrt z evakuacijo se izvaja z veliko naglico.

London, 10. nov. s. Belgijsko vojaštvo gradi utrdbe in kopije jarkov ob holandski meji v predelu ob Albertovem kanalu do Liega.

Francoska sodba

Pariz, 10. nov. e. Zgraditev dveh nemških mostov na Renu ob holandski meji se smatra v vojaških krogih za zelo značilno. Pri tem poudarjajo, da ima zgradba takih velikih objektov na tem kraju lahko samo strateški namen, naperjen proti Holandski. Prvič se z nemške strani priznava koncentracija čet ob belgijski in holandski meji, toda to pojasnjujejo na ta način, češ da ni mogoče vseh divizij razmestiti v ozadju fronte, ki je izredno kratka.

Pariz, 10. nov. m. Havas poroča iz Nizozemske, da so tam s strahom opazili, kako se z nemške strani začeli splošno napadati Belgijo in Nizozemsko. V tem napadanju nastopa složno ves nemški tisk in radio, a tudi vodilni funkcionarji nemškega zunanje ministrstva v svojih govorih. V Belgiji in na Nizozemskem se vprašujejo, če se ni morda ponovilo stanje, kakor je bilo pred zasedbo Češko-slovaške in Poljske. Na Nizozemskem so zaradi tega oblasti odredile nove varnostne mere. V Bruslju se je sinoči sestal belgijski ministrski svet in je zunanji minister podal poročilo o položaju.

Dopisnik Havasa poroča dalje, da so nemške čete ob nizozemski meji dobile nova ojačenja.

Basel, 10. nov. z. »Baseler National Zeitung« poroča v daljšem poročilu iz Pariza, da so francoski politični krogi zaradi nemškega diplomatskega in vojaškega pritiska na Belgijo in Nizozemsko zmerom bolj vznemirjeni. Splošno so mnenja, da bo treba ob koncu prihodnjega tedna računati z najresnejšimi dogodki.

Pariški politični krogi si nemško akcijo razlagajo na več načinov, predvsem pa jo primerjajo ruski akciji v baltičnih državah. Glede na to pričakujejo, da bo Nemčija poslala obema zapadnim nevtralnima državam ultimatum, v katerem bo zahtevala nove nevtralnostne garancije, da bosta popolnoma izločeni iz francoskega in angleškega vpliva. Po nadaljnjih napovedih, bo Nemčija od Nizozemske in Belgije zahtevala tudi vrsto oporišč za svojo vojno mornarico in letalstvo, da bi tako mogla uspešneje nadaljevati vojno proti Angliji in Franciji.

»Figaro« je mnenja, da bo Nemčija, tudi če bi ji uspelo zasedi Nizozemsko, deželo težko prebravila, ker je pasivna. Poleg tega pa bi nemška invazija v Nizozemsko izvala silen upor po vsem svetu. »Journal« poroča, da bi bile nemške letalske operacije proti Angliji olajšane le, ko bi Nemcem uspelo utrditi si svoja oporišča ob belgijski obali, v vojaškem pogledu pa bi pomenila okupacija Belgije za Nemčijo ogromno breme.

V listu »Epoque« pravi Kerylis, da Nemčija sedaj skuša omajati odpor Belgije in Nizozemske ter ju živčno prisiliti h kapitulaciji.

Številni obiski pri Daladieru, pravi ba-

selški list dalje, kažejo, s kako veliko skrbnostjo francoska vlada zasleduje razvoj položaja v Belgiji in Nizozemski. Belgija in Holandska sta dobili od Velike Britanije in Francije za njuno nevtralnost vse garancije in v danem primeru se bosia borili tudi za njuno nevtralnost in neodvisnost.

Amsterdam, 10. nov. j. V zvezi z znano vohunsko in tihotapsko afero, ki so jo pretekli teden odkrili na Holandskem, je bila danes izvršena tretja aretacija. Preiskovalna oblastva so odkrila spet večjo zalogo vsakovrstnih holandskih vojaških uniform, ki so bile pripravljene za iztihotapljenje v Nemčijo.

V Belgiji računajo z nemško vojno akcijo

Bruselj, 10. nov. AA. (Havas) Po Chamberlainovi izjavi so politični krogi pripravljeni, da je za daljši čas prenehala doba direktnih ali indirektnih poskusov za sklenitev miru. Zato mislijo, da bi vodilne nemške osebnosti utegnile izdati kar najresnejše sklepe. V vsobini teh sklepov obstoje številne hipoteze. Sinoči je vladal vtis, da so te hipoteze manj enodušno zgrajene na morebitni kršitvi belgijske ali holandske nevtralnosti, kakor so mislili še predvčerajšnjim. Vzlic temu pa vlada prepričanje, da bo Nemčija posegla po vseh sredstvih, da prepreči posledice pomorske blokade. Toda to ne pomeni, da bi Nemčija izprejedala nevarnosti ali celo nevarnosti, ki bi jih zanjo pomenili napad na eno ali na več nevtralnih držav.

Bruselj, 10. nov. s. V belgijski političnih krogih pričakujejo, da bo nemška vlada sedaj v kratkem sprejela odločilne skle-

pe o nadaljnjih vojnih akcijah. Smatrajo pa za manj verjetno, da bi Nemčija hotela prekršiti nevtralnost Holandije in Belgije, ker bi taka akcija ne prinesla sigurne strateške prednosti.

Bruselj, 10. nov. s. Belgijsko vojaštvo je prevzelo kontrolo vseh glavnih belgijskih cest in železnic. Nadalje je belgijsko vojaštvo zasedlo vse čuvajnice tako ob nemški kakor tudi ob holandski meji. Mostovi ob meji so podminirani.

Bruselj, 10. nov. br. Pred dnevi je bilo večje število belgijskih rudarjev odpuščeno iz vojaške službe. Danes so bili vsi zopet pozvani k vojakom.

Haag, 10. nov. s. Holandski zunanji minister van Kieffers je izrazil včeraj pred parlamentom svoje prepričanje, da so garancije, ki so jih dale vojnočete se države, da bodo spoštovala nevtralnost Holandske resne in da o njih ni mogoče dvomiti.

Bivši predsednik holandske vlade dr. Collin je izrazil na nekem zborovanju v Haagu upanje, da se bo Holandski kljub vsemu posrečilo ostati izven sedanjega konflikta.

Drevi bo govoril belgijski zunanji minister

Bruselj, 10. nov. s. Belgijski vojni minister bo imel nocoj in jutri zvečer govora po radiu.

Mobilizacija v francoskih kolonijah

Pariz, 10. nov. mp. Francoski kolonialni minister je izjavil, da je Francija že zdaj mobilizirala več kolonialnih čet kakor ves čas vojne.

Po monakovskem atentatu

Podrobnosti o eksploziji in njenih posledicah - Obsežne preiskave in številne aretacije Nemcev in tujcev - Žrtve atentata - Odmev po svetu

Monakovo, 10. nov. i. O atentatu v meščanski pivnici, ki je po zadnjih vesteh zahteval 8 smrtnih žrtev, dočim je okrog 60 ljudi ranjenih, od teh 28 težko, so se izvedle še nekatere podrobnosti. Eksplozija je nastala ob 9.21, 10 minut pozneje, ko je Hitler zapustil dvorano, v kateri so ostali stari borci stranke. S Hitlerjem vred so dvorano zapustili skoraj vsi višji funkcionarji stranke, in zato je tudi razumljivo, da ni bil ničče med njimi ubit ali ranjen.

Takoj po govoru se je Hitler poslovil in zapustil s spremstvom dvorano. Hitlerjev vlak je krenil s postaje ob 9.20, a minuto kasneje so se strala vsa dvorana meščanske pivnice začela strahovito eksplozije. Veliki stebel, na katerem je počivala galerija in ki je nosil tudi vse podstrešje, je nemudoma popustil in galerija se je s podstrešjem vred zrušila na zborovalce. Po čudnem naključju luč v dvorani ni ugasnila in takoj se pričel z revalno akcijo. Na kraju, kjer je malo popreje govoril Hitler je nastala gomila ruševin, Opeke in tramovja, ki je bila mesta 3 m visoka.

Takoj po eksploziji so začeli s preiskavo. Po dosedanjih podatkih kaže, da je bil pekleniški stroj nameščen, oziroma vzdvan v nosilni stebel galerije in podstrešja. Se ponoči je policija aretirala mnogo sumljivih oseb, zlasti pa več inozemcev.

Po dosedanjih podatkih so med žrtvami naslednji: Franc Lutz iz Monakovega, član SS oddelkov; Viljem Kaiser, veletrgovec iz Sonna pri Münchenu, glavni voditelj SS oddelkov in namestnik voditelja motoriziranih oddelkov SS ter Evgen Schachtla in Emil Habsberger; dalje blaginjskarja v pivovarni, ga. Marija Henle, radijski napovedovalec Viljem Weder in glasbenik Reinhard Preindl. Identiteta dveh žrtev še ni ugotovljena.

Poostrežene varnostne odredbe

Berlin, 9. nov. z. Agencija United Press ugotavlja v svojem poročilu o nemških varnostnih ukrepih o včerajšnjem atentatu, da je kancelarska palača sedaj prav tako zastražena, kakor je bila palača letalskega ministrstva par dni po tajinstvenem atentatu, ki je bil tam izvršen. Takrat so policijski agenti skrbeli za to, da so pasantje šli mimo letalskega ministrstva po drugi strani ceste. Prav tako je

sedaj izohrana tudi kancelarska palača. Vanjo puščajo ljudi, ki imajo za to posebno izstavljen dovoljenje.

Berlin, 10. nov. e. United Press. Kot dopolnilni ukrep za javno varnost je bila poleg ojačenih straž pred kancelarjevo palačo in številnih detektivov v bližnji okolici postrežena tudi kontrola nad ostalimi javnimi postopki. Zatrjujejo, da so oblasti zadnje dni opazile, da razne osebe, ki izkoriščajo zatemnitev mesta vtihotapljujejo uglednim osebam v žepu sukenj hujšajoče letake, predvsem pa onim, ki obiskujejo kancelarjevo palačo. Včeraj je bila vsaka oseba, namenjena v vladno palačo, temeljito preiskana. Preiskali so jim žepa, denarnice, listnice, cigaretno doze in tako dalje.

Berlin, 10. novembra. AA. (DNB). Glavni vodja SS čet in šef nemške policije je Himmler obsejal: Sledovi izvršilcev zločina v Monakovem vodijo v inozemstvo. Zaradi tega se za podatke, sporočene v inozemstvu nemškimi diplomatičnimi zastopstvom, konzulatom itd., ki bi vodili k odkritju zločina, razpisuje neodvisno od nagrade, razpisane v Nemčiji v znesku 600.000 mark, dopolnilna nagrada 300.000 mark v tuji valuti, ki bo izplačana ob pristojnega nemškega predstavništva v inozemstvu.

Manifestacija za Hitlerja

Berlin, 10. nov. i. Po vsej Nemčiji so bile včeraj velike manifestacije za Hitlerja. V Berlinu, Monakovem, Drazdanih, na Dunaju, v Gdansk in drugod se je zbralo na glavnih trgih po več sto tisoč ljudi, ki so ogorčeno obsojali zločin in vzdikali kancelarju v zahvalo za čudežno rešitev. V Berlinu samem so se včeraj ves dan zbirale množice ljudi pred kancelarjevo palačo in prirejale manifestacije za Hitlerja. Na stari kancelarski palači je bila razobešana Hitlerjeva standarta, dokaz, da je Hitler v Berlinu.

Žalna svečanost

Monakovo, 10. nov. i. Sinoči je bila na Heldenplatzu, pri stebrih 16 žrtev monakovskega puča leta 1923 spominska svečanost za nesrečne žrtve včerajšnjega atentata. Krste žrtev atentata so prenesli na prostor, ki je bil črno drapiran in kjer je gorelo na stotine plamenic. V imenu Hitlerja je njegov namestnik Hess položil velik venec h krstam, hkrati pa je zagr-

melo 16 topovskih strelcev. Na vsaki krsti je bil še poseben venec kancelarja Hitlerja. Nato so člani SS, AA in drugih oddelkov, zlasti pa vsi Hitlerjevi soborci krvnega reda, med katerimi so bili nekateri celo obvezani, v dolgi povorci defilirali mimo krsti. Na čelu je korakal Julius Streicher s krvno zastavo. V sprevodu so bili tudi Hess, general Wachenfeld, okrožni vodja Wagner, ministra Frick in Schwarz državni upravitelj general Epp, Baldur von Schirach.

Zasledovanje zločincev

Berlin, 10. nov. i. Vodja nemške policije Himmler je povelil vse preiskave zaradi monakovskega atentata. Posebni komisiji strokovnjakov. Po dosedanjih ugotovitvah ne gre za spontano delo, temveč za skrbno pripravljen zločin. Storiči so skrbno izbrali prostor in mesto, kamor so postavili pekleniški stroj, tako da bi Hitler v primeru, če bi ostal v dvorani, nedvomno postal žrtev zločina. Sledil za zločinci vodijo v inozemstvo. Zaradi tega je nemška vlada odredila, da se zveža nagrada, ki je bila prvotno v višini pol milijona mark, za nadaljnjih 100.000 mark še v Nemčiji, a za 300.000 mark v inozemstvu. To vsoto bodo lahko nemški diplomatski predstavniki izplačali onemu, ki izsledil zločince, tudi v tuji valuti.

Neki odvidec atentata pripoveduje, da je bilo ob času eksplozije v dvorani le še 100 do 120 oseb.

Kaj pravijo v Parizu

Pariz, 10. nov. e. Atentat v Monakovem tu ni izzval velikega presenečenja. Prve neposredne informacije so mnogo preskopen, da bi se lahko ustvarilo popolno mnenje o tem dogodku. Znatno del francoskega tiska je mnenja, da gre za politično propagando, katere cilj je bil nahujskati javnost proti Angliji. Na drug način si je namreč težko dobro zastraženo in prostoru, ki je bil tako dobro zastražen. Listi navajajo več protislovij in službenih poročilih nemške vlade, a vendar ne izključujejo možnosti, da gre vsekakor za neko zaroto.

Pariz, 10. nov. AA. (Havas) Pariški tisk posveča komentarje Hitlerjevemu govoru in atentatu, ki je bil izvršen takoj po njegovem odhodu. »Tempe« pravi, da Hitler ne more več uspešno ustvarjati iluzije, da se bori za varnost nemškega naroda. Kar se tiče eksplozije, pa je čudno to, da se v državi, ki živi pod strogim režimom Gestapa in v kateri se sistematično molči o vseh dejstvih, ki se tičejo Hitlerjeve osebnosti, trdi že pred uvedbo preiskave, da so za to odgovorni tuji agenti. Na osnovi tega poskušajo izvelič zase korist. Toda ta taktika je znana in z njo ne bodo mogli nikogar voditi za nos.

»Journal des Debats« izraža bojazen, da bi ta dogodek lahko imel za posledico kravavo maščevanje. »Intransigeant« pravi

Nadaljevanje na 2. strani

Iz notranje politike

DRINA NE SME BITI VEČ MEJA

Oblausni odbor Narodne odbrane v Sarajevu je imel sejo, na kateri se je bavil z znano izjavo ministra dr. Džaferja Kulenovića o vprašanju avtonomije Bosne in Hercegovine glede na novo ureditev države. Na seji je bilo soglasno odobreno naziranje, da se more prostovoljno najti rešitev, ki bi pustila nedotaknjene nacionalne ideale bosanskih Srbov, zadovoljila Hrvatje in upoštevala interese ter razpoloženje bosanskih muslimanov.

S seje so bile poslane brzojavke Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedništvu vlade ter glavnemu odboru Narodne odbrane v Beogradu. V brzojavkah se najostreje obsoja izjava dr. Kulenovića o avtonomiji Bosne in Hercegovine in se poudarja zahteva, da Drina ne sme biti več meja.

Kakor se je izvedelo, bodo ta teden novi sestanki vseh srbskih društev in ustanov, prihodnji teden pa bo veliko zborovanje sarajevskih Srbov. Obenem so protestirali proti izjavam dr. Kulenovića tudi Srbi iz Rogatice, Prače, Ustipračje, Cajnika, Foče, Goražda in drugih mest.

BANOVINSKA POMOC PRAVOSLAVNI CERKVI

Ban Hrvatske dr. Ivan Subašić je odredil, da se izplača 40.000 din srbski pravoslavni cerkveni občini v Vojnici za popravilo tamokšnje pravoslavne cerkve.

NOV SRBSKI KULTURNI KLUB

Srbi v Vinkovcih so započeli akcijo za ustanovitev pododbora Srbskega kulturnega društva, čigar člani naj bi bili samo oni Srbi, ki se doslej politično niso kompromitirali. Akcijo vodi urednik tednika »Slavonija«, geometer V. Raičević.

SPOMENIK KRALJU ALEKSANDRU V SOMBORU

Na seji odbora za postavitev spomenika kralju Aleksandru I. v Somboru je poročal predsednik odbora dr. Nenad Bugarski o raznih nelegalnih dejanjih, ki so ovirala odobrovanje akcije. Med drugim je povedal, da je eden izmed bivših predsednikov hotela s brahialno silo vzeti denar, ki je bil zbran za postavitev spomenika. Zdad je izročena mestnemu županu prošnja, da se postavi spomenik na Svetodjurjevskem trgu.

VPRASANJE DNEVNICARJEV

Dnevničarji sarajevske finančne direkcije so izročili predsedniku vlade Cvetkoviću, podpredsedniku vlade dr. Mačku in finančnemu ministru dr. Šuteju prošnjo za hitro definitivno rešitev vprašanja dnevničarjev in služiteljev. V prošnji so razložili upravičenost svojih zahtev in navedli, da je danes v državni službi par tisoč ljudi, od katerih so mnogi že po 15 in celo po 20 let v službi.

UREDBA O ZATIRANJU BREZVESTNE SPEKULACIJE

In draginje, ki jo je sprejel ministrski svet 20. sept. letos, na podlagi katere so pododbori v ministrstvu socialne politike že začeli z delom, kakor smo poročali včeraj, po odredbi bana dr. Subašića nima zakon-ske moči za banovino Hrvatsko, ker je ni izdal kralj na predlog hrvatskega bana in zato tudi ni bila objavljena v »Narodnih novinah« kot uradnem glasilu banovine Hrvatske. Isto velja za vse odredbe ministrskega sveta, ako nimajo protipodpisa bana.

VOLILNI ZAKON ZA HRVATSKI SABOR IZDELAN

»Seljački dom«, glavno glasilo HSS, poroča: Poslednje dni so prinesli dnevniški več vesti o tem, kdaj in v kaknem vrstnem redu bi imelo biti občinske volitve, volitve v hrvatski sabor in volitve v narodno skupščino. V teh vesteh so trdili, da je bilo vse to že dni dogovorjeno med predsednikom HSS dr. Mačkom in ministrskim predsednikom Dragišo Cvetkovićem. Vse te vesti so brez podlage in ni ničesar v njih resničnega. Isti list poroča, da je že izdelan volilni zakon za hrvatski sabor in da bo v najkrajšem času predložen kraljevim namestnikom v podpis.

INVESTICIJSKO POSOJILO ZAGREBA

Hrvatska banska oblast je odobrila posojilo, ki ga je zagrebška mestna občina najela pri OUZD v znesku 30 milijonov din. Mesto bo to posojilo amortiziralo v 15 letih, obrestna mera znaša 6 odstotkov. Posojilo bo porabila občina takole: za vodovod in kanalizacijo 7, za ceste 5.3, za regulacijo periferije 5, za nove zgradbe 9, za nove bolnice 2.5 milijona, ostanek pa za razne manjše investicije.

Novi angleški poslanik v Parizu

London, 10. nov. AA. (Reuter): Zunanje ministrstvo sporoča, da je kralj podpisal ukaz, da se imenuje za angleškega poslanika v Parizu Oliver Harwey, svet.ik zunanjega ministrstva in glavni tajnik kabineta ministra za zunanje zadeve.

Borzna poročila.

10. novembra Pariz 9.70, London 17.12, New York 4.46, Bruselj 17.8, Milan 22.50, Amsterdam 23.70, Berlin 17.8, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kopenhagen 89.12.

Vrh Pohorja nova sokolska trdnjava

V nedeljo bo slovesna otvoritev sokolske planinske kočice

Maribor, 9. novembra. V usodnih in mračnih dneh, ki jih preživlja svet, so se sestali v sredo zvečer v Sokolskem domu Sokoli in Sokolice mariborskih okoliških društev, da v okviru družabnega, prijateljskega večera proslavijo veseli dogodek v življenju mariborskega sokolstva, to je otvoritev sokolske planinske doma na Pohorju, ki bo v nedeljo 12. t. m. Tega dne bo namreč nova sokolska planinska kočica na Pohorju prav na široko odprla svoja vrata našemu sokolstvu, kateremu je namenjena. V ta namen ter s posebnim oziranjem na okolnost, da se vsi bratje in sestre ne bodo mogli udeležiti tega pomembnega sokolskega slavlja, je bil prireditelj lep sokolski družabni večer, kjer se je po poročilih združenih funkcionarjev razvila prijetna zabava, kjer je ves večer vladała prava sokolska domaćnost in umerjena razgibanost.

O ponosni sokolski planinski stavbi smo že mnogo pisali. Ponovimo naj samo to, da bo ta stavba služila sokolstvu za počitniški oddih, pozimi pa za smučanje, tako organiziranim skupinam, kakor tudi posamičnim Sokolom. Tu se bodo odšli vsi izleti in tečaji ter bo našel vsak Sokol in vsaka Sokolica ob vsakem času prijetno sokolsko družbo.

Za prijateljski večer je zadruga »Sokolska planinska kočica« razposlala lična vabila, na katera se je odzvalo prav lepo število mariborskih in okoliških Sokolov in Sokolic. Pročelje velike dvorane Sokolskega doma je bilo slavi primerno okrašeno z veliko sliko novega sokolskega planinskega doma ter državnimi trobojnicami. Poleg tega je zadržal tajnik br. Kralj oskrben model nove stavbe v miniaturni ter skromno razstavo vse literature in korespondence ter slik, ki so z razvojem te sokolske zadruge v posredni ali neposredni zvezi.

Sokolskega prijateljskega večera se je polnoštevilno udeležil pevski zbor društva »Jadrana-Nanos«, ki je pod vodstvom svojega zborovodje prof. U. Vrabca odpel cel venec izbranih slovanskih popevk ter s tem pripomogel k še večjemu uspehu te lepe prireditve.

Zbrano sokolsko družbo je v sbranih besedah pozdravil zadržni načelnik br. dr. Boris Mihalič, ki je v svojem nagovoru nanizal vsi razvojno fazo te prve sokolske zadruge. Iz njegovih izjavanj posnemamo sledeče misli o odnosu izvajanja:

Marširko iz naše sokolske družine se ne bo mogel odločiti, da prisotuje v nedeljo slavnostni otvoritvi. Ker smo pa želeli, da vsi naši Sokoli občutijo pomen tega dne, smo priredili ta prijateljski večer, da seznanimo vse s pomenom Sokolskega planinskega doma, z delom zanj ter da se zahvalimo vsem dobrotnikom in se skupaj veselimo uspeha. Pet let je poteklo, odkar se je rodila misel, da potrebujemo sokolstvo svojo lastno planinsko streho na Pohorju. Kmalu po vojni je sokolstvo uvedlo smučanje v svoj telovadni sestav. Število sokolskih smučarjev je naraščalo in je imela že leta 1935 mariborska sokolska župa med svojimi pripadniki 2400 smučarjev. Iz dela smučarskega oddelka matičnega sokolskega društva je sokolstvo spoznalo uspešen razvoj smučanja v Sokolu in potrebo po lastnem smučišču.

Zato je matično društvo že takrat odobrilo posebno nabiralno akcijo, ki je dala prvih 20.000 din. Zavedali smo se že takrat, da je slovenskemu sokolstvu, ki je prvo na slovanskem jugu, ki prednjači v jugoslovanskem sokolstvu in duhu prave Tyrševe ideje, ki ga vodi k stalnemu napredku. Potrebujemo smo lasten svet in streho, kamor bo vsak sokolski vodnik lahko peljal svoj oddelk članstva ali mladine na izlet ali letovanje. Želeli smo, da se tudi oni številni sokolski članstvo, ki se iz raznih vzrokov ne udeležuje v telovadnicah, na ta način pritegne k planinstvu, da si tako v sokolskem krogu krepiti telo in duh in samo na sebi občuti lepoto sokolskega življenja. Prvi korak je bil storjen z nakupom 50 ha parcele po matičnem društvu, nakar je bila ustanovljena zadruga v letu 1935 s početno imovino 50.000 din. katera vsota je pa že koncem leta 1935 narasla na 100.000 din. Še pred početkom uresničenja te idealne zamisli, so nastopile nove ovire v znani pravdi za

zemljo. Iz te pravde pa je sokolstvo izšlo kot edini lastnik kupljenega zemljišča. Delo za postavitev sokolske kočice tudi v tem času ni mirovalo, temveč so se pridno nabirala sredstva in se je vsila uspešna propaganda, zlasti v času, ko je bila na zemljišču postavljena zaslonno zavetišče. Po končani pravdi je sokolstvo pristopilo h gradnji današnjega ponosnega sokolskega doma na Pohorju s popolno opremo. Lepši je in večji, nego je bil prvotno zamisljen. Agilni sokolski zadrugarji so s tem dosegli svoje zaščedenje in upamo, da bo novi sokolski planinski dom na Pohorju uspeval v korist sokolske stvari.

Sokoli in mladina, cenite delo in žrtve, ki so bile vlozene v ta dom s tem, da ga čuvate in hranite bolj ko svojo imovino. Upravičeno zaupanje graditeljev, ki se niso plašili ovir. Novi sokolski planinski dom mora biti trdnjava sokolske misli. Kakor smo veseli, da zborujemo danes v največji mariborski dvorani, ki